

RESEARCHCHEF

Erik Juhlin

ej@dagenssamhalle.se

08-452 73 13

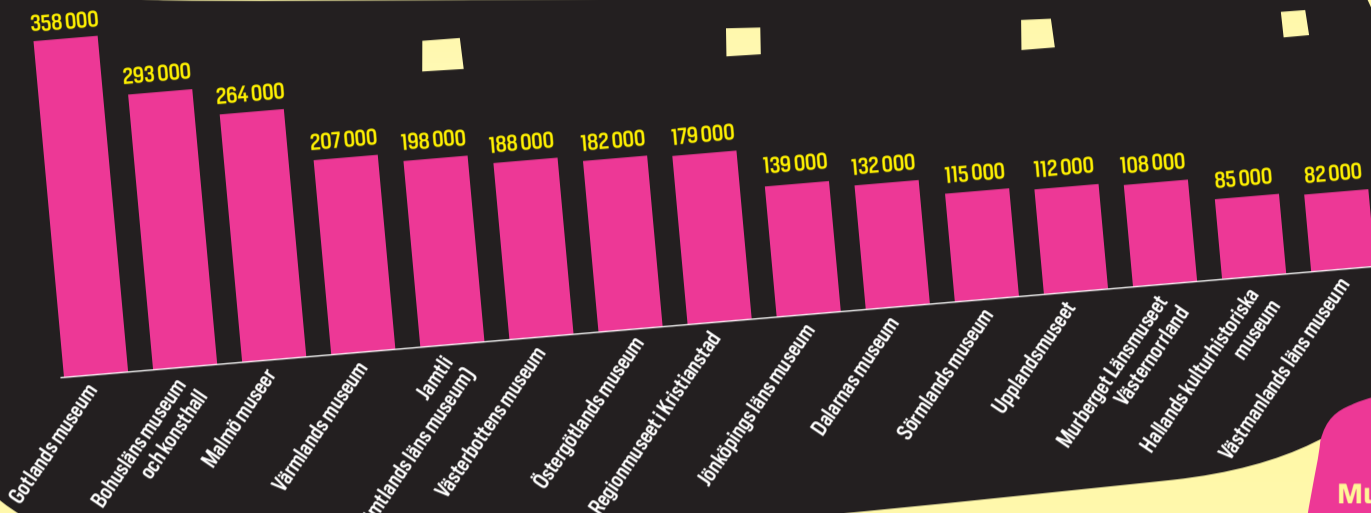
130

...FLICKOR fick tilltalsnamnet Luna under 2014, en ökning med 58 procent jämfört med året innan. Luna är därmed det

tilltalsnamn som ökat mest. Det vanligaste namnen på nyfödda förra året var Elsa och Lukas.

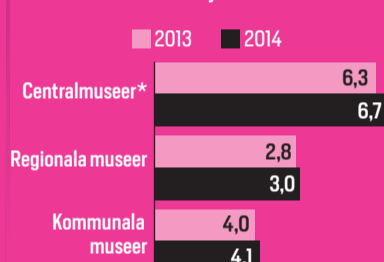
MEST FOLK PÅ GOTLANDS MUSEUM

■ Läns museerna med flest besökare 2014

Besökarna blev fler

■ Antal miljoner besökare

*Centralmuseer är samlingsbegrepp för tio statliga museer samt fyra som drivs av stiftelser men är statligt finansierade.

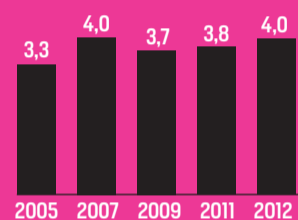
Friluftsmuseum vinnare

■ De kommunala museerna med flest besökare 2014

1. Friluftsmuseet Gamla Linköping	400 000
2. Göteborgs konstmuseum	251 400
3. Göteborgs stadsmuseum	213 100
4. Nobelmuseet, Stockholm	198 600
5. Stockholms stadsmuseum	192 000
6. Sjöfartsmuseet Akvariet, Göteborg	187 200
7. Göteborgs Naturhistoriska Museum	177 500
8. Postmuseum, Stockholm	164 100

Museibesök för miljarder

■ Museernas totala intäkter 2005-2012, miljarder kronor

GRAFIK: Anna Spång

KÄLLA: Riksställningar och Riksförbundet Sveriges museer.

TRÄNGD EKONOMI FÖR VÄLBESÖKTA MUSEER

15 miljoner skärs bort från regional kultur • Kostnader större än anslag

Sveriges museer lockar allt fler. Samtidigt kritiserar de för att inte inkludera alla, samtidigt som deras ekonomiska villkor blir tuffare.

KULTUR Jämfört med 2013 ökade antalet museibesök med en halv miljon 2014, visar en färsk sammanställning. Ökningen ska ses som ett tecken på att museerna spelar en relevant roll i ett komplicerat samhälle, anser Mats Persson, generalsekreterare för Riksförbundet Sveriges museer som gjort sammanställningen.

– Jag tror att museerna är oerhört viktiga nu, när vi är i behov av demokratiska samtal där samhällsutvecklingen sätts in i ett historiskt perspektiv, säger han.

Samtidigt kritiserades nyligen landets museer för att inte vara i takt med sin tid. I Riksställningars rapport *Museerna och mångfalden* påpekas bland annat brister i mångfaldsarbete och tillgänglighet.

– Vi har ett jobb att göra, det vore

förmått att säga att det inte finns något att förbättra, säger Mats Persson.

En enhetlig bild av museernas hälsotillstånd är svår att ge. Det finns lokala och regionala museer med stabil ekonomi och många besökare.

– Och så finns det andra som har svag ekonomi – men samtidigt är attraktiva för publiken och starka som besöksmål, säger Mats Persson.

Ett tydligt exempel är Gotlands museum vars besöksantal växte med 50 procent 2014, men som ändå brottas med ansträngd ekonomi på grund av anslag som inte räknas upp i samma takt som kostnadsökningarna. (Se separat artikel intill.)

I hela den kommunala och regionala kulturfären finns ett missnöje över att den så kallade samverkansmodellen, som etablerades av den förra regeringen och innebär ett större regionalt inflytande över de statliga kulturanslagen, inte har åtföljts av ekonomiska medel.

Från statligt håll väntar istället en liten nedskärning av regionernas kulturpengar – ett resultat av de protester som strax före jul fick den borgerliga majoriteten i riksdagens kulturutskott att dra tillbaka sitt förslag att strypa anslaget till kulturtidskrifter.

”Och så finns det andra som har svag ekonomi – men samtidigt är attraktiva för publiken och starka som besöksmål.”

Mats Persson, generaldirektör, Riksförbundet Sveriges museer

Istället skärs 15 miljoner bort från den regionala kulturens anslag på 1,2 miljarder kronor.

Minskningen är inte så marginell som den kan verka, anser Mats Persson.

– I regionerna är varje miljon viktig, så någonstans får det effekt.

THORD ERIKSSON
te@dagenssamhalle.se

Tvingas säga upp folk trots rekordstor publik

■ Förra året ökade antalet besökare på Gotlands museum med 50 procent. Trots att museet är en viktig publikmagnet skars under samma år nio tjänster bort. Förklaringen är att kostnadsökningarna länge varit högre än uppräkningen av anslagen från staten och regionen.

– Det gäller särskilt det statliga anslaget, där har vi inte haft någon uppräknings alls på många år, säger museets chef Lars Sjösvärd.

Tack vare Visbys attraktivitet har det framgångsrikt gått att hitta nya intäkter. Museet är till drygt 50 procent egenfinansierat – en ovanligt hög andel. Normalt ligger egenfinansieringen på runt

30 procent – och Lars Sjösvärd ser möjligheter att öka intäkterna ytterligare.

– Vi måste vara tuffare med den kommersiella biten, bli bättre på att sälja och paketera. Vi har till och med börjat jobba med affärsplaner, det var otänkbart för fem år sedan.

En risk med det är att mindre publi-

ka delar av museiverksamheten på sikt blir lidande, till exempel forskningen, anser Lars Sjösvärd,

– Vi har inte råd med den forskning vi skulle önska. På sikt blir det förödande, säger han.

THORD ERIKSSON

Lars Sjösvärd